

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Förskolan Gungan

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen:

Förskoleverksamhet – **Gungan**

Ansvariga för planen

Förskolechefen har ett övergripande ansvar för enhetens likabehandling av alla barn och vuxna samt för att skapa förutsättningar för ett gott arbetsklimat.

Alla som arbetar på förskolan Gungan har skyldighet och ett kollektivt ansvar för att likabehandlingsplanen följs och förankras hos barn, vårdnadshavare och pedagoger. Det är viktigt för oss att alla barn samt vårdnadshavare är trygga med och i vår verksamhet.

Utvärdering och utformning av ny likabehandlingsplan sker i samverkan med pedagoger, vårdnadshavare och barn. Barnens delaktighet anpassas efter ålder och mognad.

Vision

Vår vision är att allas lika värde respekteras i en trygg och meningsfull tillvaro där alla känner delaktigt.

Vi vill skapa en förskola som präglas av respekt för människors olikhet. Vi tror att vi genom ett öppet förhållningssätt till varandra kan skapa ett förtroendefullt och tillåtande klimat, där olikheter bland såväl barn, vårdnadshavare som pedagoger kan ses som en resurs. Det är i en trygg och respektfull miljö som lärande växer och spirar.

På vår förskola skall alla känna sig delaktiga och ha inflytande över sin vardag, trygghet och ett utforskande arbetssätt skapar lust att leka och lära. Genom att medvetandegöra likabehandling ser vi alla människors värde samt att alla får en möjlighet att vara sitt bästa jag, varje dag.

Alla barn och vuxna ska känna sig trygga och kunna få arbetsro i vår förskola. Inget barn eller vuxen ska utsättas för trakasserier, kränkande behandling eller diskriminering utifrån de sju diskrimineringsgrunderna: särbehandling på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, ålder eller funktionshinder. Alla barn och vuxna ska känna sig respekterade. Alla medarbetare på Gungan ska medvetet och engagerat arbeta för att ovanstående mål uppfylls.

Giltighetstid

Planen gäller från:

Planen gäller från 2016-01-01

Planen gäller till:

Planen gäller till 2016-12-31

Barnens delaktighet

Förskolans likabehandlingsarbete är ett viktigt bidrag till att förverkliga Barnkonventionen. Enligt artikel 12 i denna konvention har barnen rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör dem.

Vi arbetar med barnintervjuer och barnobservationer i syfte att barnen ska få möjlighet till att uttrycka sig kring hur de trivs och upplever sin förskola. I den dagliga verksamheten ges barnen dagligen och kontinuerligt möjligheter att välja aktiviteter och material utifrån eget intresse.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vi arbetar medvetet för det som vi tror är grundläggande för hur vi kan involvera vårdnadshavare i vår verksamhet och i planen, nämligen med ett välkomnande klimat på förskolan. Vi har fortlöpande samtal och dialog med vårdnadshavare kring den vardagliga verksamheten som barnens välbefinnande för att tidigt kunna identifiera eventuella riskområden.

Vi har olika möten med vårdnadshavare i form av föräldramöte, utvecklingssamtal och styrelsemöten där vi väljer fokusfrågor från verksamheten att diskutera kring. Vi skriver veckobrev samt dagbok till alla vårdnadshavare där de får möjlighet till att ta del av hur och vad deras barn har gjort i den pedagogiska verksamheten.

Genom föräldraaktiv inskolning ges vårdnadshavare möjlighet till inblick i vår pedagogiska verksamhet. Vi ska låta vårdnadshavare ta del av vår plan för att vi ska kunna få feedback och idéer till utveckling av planen samt vårt arbete med likabehandling.

Planen mot diskriminering och kränkande behandling kommer alltid att finnas tillgänglig för vårdnadshavarna.

Personalens delaktighet

Under pedagogiska möten har samtlig personal på förskolan tagit del av likabehandlingsplanen. Personalen har genomfört intervjuer och observationer för att identifiera riskområden.

Förankring av planen

Planen kommer att göras känd för vårdnadshavare under föräldramöte. När planen är godkänd och genomförd kommer den att finnas tillgänglig för alla vårdnadshavare som önskar ta del av den.

Planen kommer att göras känd för och förankras hos personalen på personalmöten.

Vi arbetar mycket med att involvera barnen i olika diskussioner kring värdegrundsfrågor som grundar sig i alla människors lika värde och rättigheter, individens frihet och okränkbarhet, Vi har en ambition att lyfta barnens egna tankar och åsikter kring hur man tar hänsyn till samt behandlar varandra och visar förståelse och respekt.

Vi lägger stor vikt vid att barnen får möjlighet till att reflektera och tänka kring konflikter som kan uppstå i vardagen på förskolan. Det kan till exempel handla om när barn stänger ute varandra ur lek eller inte kommer överens om något. Vid samlingarna använder vi oss av olika tillvägagångssätt för att hantera konflikter som uppstått mellan barnen.

Årets plan ska utvärderas senast

2016-12-31

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Planen ska utvärderas av personalen/pedagogerna under ett personalmöte med reflektionsfrågor där frågeställningar gällande planen ska vara i fokus. Reflektionsfrågorna ska lyftas i diskussionsgrupper som sedan redovisas gemensamt i kollegiet.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Hela arbetslaget bär tillsammans ett ansvar i utvärderingsarbetet. Huvudansvaret ligger hos förskolechefen.

Främjande insatser

Vi uppmuntrar barnen till att tala och **uttrycka sig** i såväl liten som i stor grupp utifrån varje individs egna förutsättningar. Som lyhörda och närvarande pedagoger ger vi barnen utrymme till att våga argumentera och bli respekterade för sina tankar och åsikter. Vi vägleder, uppmuntrar och tillgodoser deras behov och intressen. Vuxnas etiska förhållningssätt påverkar barns förståelse för värderingar och därmed är vi viktiga förebilder för dem.

De dagliga samlingarna är ett exempel på tillfälle där barnen kan öva sig i ömsesidig respekt. Alla barn får möjlighet att komma till tals samt att bli lyssnade på. Det kan innebära att man vill berätta något, välja en sång eller annan aktivitet i samlingen. Även att bekräfta varandra på samlingen ser vi som ett viktigt inslag för att främja ömsesidig respekt samt grupptillhörighet.

I en trygg förskola för alla arbetar vi mycket kring konflikthantering, att barnen skall känna sig trygga med att våga säga stopp när det är något som inte känns bra för dem. Konfliktsituationerna handlar exempelvis om saker som barnen tar från varandra, turtagande och att få vara, eller inte vara, med i leken. Stopp-modellen är en modell som vi använder oss av, särskilt bland de yngre barnen. Genom den modellen kan barnen på ett tydligt sätt markera var deras integritetsgräns går, vad som känns bra respektive inte känns bra. Vi pedagoger har som uppdrag att vara lyhörda, närvarande och delaktiga i att hjälpa barnen med konflikthanteringen. Vår roll är att utreda genom att förklara för barnen vad som hände, varför det inte var bra att göra på ett visst sätt, varför det blev som det blev och varför någon blev ledsen. De äldre barnen uppmuntras till att samtala med varandra om det som hänt, att lyssna och sätta sig in i kamratens/kamraternas känslor.

Ett annat uttrycksätt som vi erbjuder barnen är skapande verksamhet. Genom sin skapandeförmåga ges barnen möjlighet att illustrera och förmedla hur och vad de känner och tänker. När barnen skapar tillsammans samarbetar de och bygger upp relationer med varandra

och till materialet. De förhåller sig till empatiska begrepp som glädje och individualitet i förhållande till samarbete.

Vi **dansar** regelbundet vilket vi pedagoger upplever som betydelsefullt för barnen. Genom dansen kan barnen hitta ett sätt att uttrycka sig och kommunicera både i stor och liten grupp oavsett ålder, kön, etnicitet, funktionsnedsättning, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning, könsidentitet eller könsuttryck. Även de barnen som inte har det verbala språket får en möjlighet till uttryck genom dansen.

I dansen tränar barnen sin kroppsliga integritet; de får möjlighet att lära känna sina egna och andras gränser. Vi har sett att gruppen stärks och individens självförtroende i dans växer, när det viktiga är att prova och utforska, inte prestera. Pojkars och flickors möjligheter till andra roller och kroppsuttryck växer i dansen i en tillåtande och utforskande atmosfär.

Massage använder vi oss av vid flera tillfällen i den pedagogiska verksamheten såsom vid vilan samt som en egen aktivitet. Vi ser att massagen utvecklar och påverkar förmågan till medkänsla, omtanke och empati hos och mellan barnen. Vi upplever att barnen blir mer harmoniska och tycker om att vara varsamma med varandra. Det här ger avtryck även i andra sammanhang än just under själva massageaktiviteterna.

Vi uppmuntrar barnen till att ta gemensamt ansvar för **förskolans miljö** där de aktivt kan vara med och påverka. Vi uppmuntrar barnen till delaktighet genom att exempelvis vid skogsutflykterna välja, samla och ta med naturmaterial tillbaka till förskolan för skapande verksamhet.

Vi strävar efter att skapa ett öppet och tolerant klimat på förskolan. Vi ser **olikheter** som en tillgång och anser att alla är lika värda, alla får plats, alla har något att bidra med. Vi uppmärksammar exempelvis etnicitet med flaggor från olika länder tillsammans med en välkomnande text på olika språk i vår hall.

Pedagogerna på förskolan har medvetet valt att gå igenom den **barnlitteratur** som finns på förskolan för att kartlägga om den kan uppfattas som kränkande utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Vi väljer medvetet barnlitteratur utifrån ett jämställdhetsperspektiv för att motverka stereotypa könsroller.

Leken har stort utrymme på förskolan. Vi är närvarande pedagoger som kan hjälpa till att handleda barnen exempelvis vid de tillfällen som något barn kommer och vill vara med i den pågående leken. Vi använder oss själva som verktyg, är delaktiga i leken och vägleder och för leken vidare i en demokratisk anda. Vi uppmuntrar barnen till fantasilek där de ges möjlighet till att välja lekar utifrån sina intressen. Vi har introducerat barnintervjufrågor till barnen vilket vi kommer att fortsätta med. Frågorna handlar bland annat om barnens trivsel på förskolan, vilka platser barnen tycker om att vara på och inte vara på samt hur vi ska vara mot varandra.

Främja likabehandling oavsett kön

Områden som berörs av insatsen

Kön

Mål och uppföljning

Barnen ska få möjlighet att utveckla sina förmågor och intressen utan att vara begränsade av

stereotypa könsroller.

Vi ska erbjuda en pedagogisk miljö med aktiviteter och tillgång till material som ska främja jämlikhet och möten mellan könen.

Insats

Vi erbjuder dans där pojkar och flickor får möjlighet till att välja andra roller än stereotypa. Danskompositionerna ser vi som ett sätt för barnen att öppna sig för varandra utifrån de individer de är, inte efter kön.

Vi reflekterar över den litteratur vi lånar, köper och tillhandahåller på förskolan. Vi väljer medvetet litteratur som stödjer en demokratisk värdegrund där frågor om alla människors lika värde ligger till grund. Vi tänker medvetet kring reflektionsfrågor till barnen utifrån vald litteratur. Dessa frågor anpassas efter barnens ålder och behov.

Vi leker traditionella lekar där vi utmanar barnen i nya könsroller. Exempelvis leken ”Törnrosa” där prinsessans roll kan intas av en pojke och prinsens av en flicka.

Både pojkar och flickor har samma möjlighet till val av exempelvis utklädningskläder och konstruktionsmaterial. Vi ser att barnen själva konstruerar sina egna familjekonstellationer när de leker. Det kan vara två mammor, tre pappor eller fem katter.

Ansvariga

Samtlig personal på förskolan.

Datum när det ska vara klart

Vi kommer att arbeta kontinuerligt med våra insatser under 2016.

Främja likabehandling oavsett etnisk tillhörighet

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet

Mål och uppföljning

Förskolan ska aktivt arbeta och utveckla barnens förmåga att leva sig in i och respektera andras kulturer och värderingar.

De modersmål och kulturer som finns representerade på förskolan skall lyftas fram i det pedagogiska arbetet, i sånger, dans, konst, sagor och litteratur.

Insats

På förskolan tar vi tillvara de olika etniciteter som finns i barngruppen genom att bland annat uppmärksamma dem med flaggor, mat, välkomsthälsningar, ordlistor, inspirationsbilder till skapande, musikstycken som vi dansar till samt barnlitteratur och berättelser från olika länder. Vi lyfter fram och uppmärksammar kulturer, traditioner och språk.

Främja likabehandling oavsett religion eller annan trosuppfattning

Områden som berörs av insatsen

Religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Alla vårdnadshavare ska med samma förtroende kunna lämna sina barn till förskolan, förvissade om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra religiösa åskådningen.

Insats

Vi främjar samtalet och frågor mellan barnen om olika sätt att betrakta världen. Vi reflekterar exempelvis över varför vi äter olika mat beroende på trosuppfattning samt varför huvudbonaden kan vara viktig. Vi strävar efter att ha litteratur från olika kulturer på förskolan där olika trosuppfattningar kan ingå. Vi uppmärksammar olika traditioner i olika kulturer samt skildrar historien kring detta. Vi kommer att köpa in en multireligiös almanacka.

Främja likabehandling oavsett funktionsnedsättning

Områden som berörs av insatsen

Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning

Alla pedagoger på Sjötorget fungerar som goda förebilder genom ett förhållningssätt som uttrycker respekt och tilltro för det enskilda barnets förmågor och utgångspunkter.

Miljön och arbetssättet utformas för att ge bästa möjliga förutsättning för att alla barn skall kunna delta i verksamheten.

Insats

Vi anpassar exempelvis maten och miljön efter de behov som finns och vi har verksamhetsstöd för att ge bästa möjliga förutsättningar för alla barn.

Tillsammans med barnen i exempelvis samlingarna diskuterar vi kring alla individers likheter och olikheter. Vi lägger vikt vid att belysa alla individers olikheter vilka kan ses som en tillgång för gruppen. Vi samtalar om hur vi kan bemöta en kamrat med funktionsnedsättning för att på bästa sätt lösa situationen utan att individen skall känna sig kränkt och utesluten på grund av sitt handikapp.

Ansvarig

Samtlig personal på förskolan.

Datum när de ska vara klart

Vi kommer att arbeta kontinuerligt med våra insatser under 2016

Främja likabehandling oavsett sexuell läggning

Områden som berörs av insatsen

Sexuell läggning

Mål och uppföljning

Arbetslaget ska synliggöra och bejaka olika familjekonstellationer i verksamheten bland annat genom leken och barnlitteraturen.

Vi ska reflektera över på vilket sätt samhället förmedlar normer och värderingar kring homo-, hetero, och bisexualitet och granska vårt eget arbete utifrån ett normkritiskt perspektiv.

Insats

Vi läser barnlitteratur som exempelvis *Zlatan och morbror raring* likaså reflekterar vi med barnen i deras lek kring de roller de tar sig an. Miljön på vår förskola är iordningställd med exempelvis en mångfald av utklädningskläder där varje individ som kommer till förskolan kan välja en roll att gå in i.

Vi pedagoger synliggör och bejakar olika familjekonstellationer inte bara den heterosexuella familjen. Exempel på det är att vi pedagoger uppmuntrar barnen till att det kan vara två mammor eller två pappor i familjeleken.

Ansvarig

All personal på förskolan.

Datum när det ska vara klart

Vi kommer att arbeta kontinuerligt med våra insatser under 2016

Främja likabehandling oavsett könsidentitet eller könsuttryck

Områden som berörs av insatsen

Könsidentitet eller könsuttryck

Mål och uppföljning

Pedagogerna tillämpar ett normkritiskt förhållningssätt i sitt arbete och diskuterar normer och stereotypa förväntningar som finns i samhället.

Insats

Exempel på insats i vår förskola är att barnen för tillfället leker mycket kring olika uttryckningsfordon där titlar som brandman används. Diskussioner kring ordet brandman har uppstått, först hos kollegor och vårdnadshavare för att sedan tas upp med barnen. Varför säger vi brandmän? Är det bara män som arbetar på brandkåren? Det finns brandkvinnor också och med det försöker vi påminna oss om att säga brandmän och brandkvinnor. Vi planerar att göra en egen saga om brandmän som rycker ut, för att få det i ett sammanhang.

Ansvarig

All personal på förskolan.

Datum när det ska vara klart

Vi kommer att arbeta kontinuerligt med våra insatser under 2016

Främja likabehandling oavsett ålder

Områden som berörs av insatsen

Ålder

Mål och uppföljning

Vi bemöter varje barn utifrån dess individuella förutsättningar och bedömer inte barnet utifrån ålder. Vi förväntar oss att trygghet, tillit och respekt för varandra utvecklas samt att varje individ skall se varandra som en tillgång oavsett ålder. Vi vill skapa möten mellan barnen från de olika hemvisterna i syfte att skapa samhörighet, trygghet och gemenskap mellan de yngre och äldre barnen. Barnen ska få möjlighet till att känna att de kan vara en tillgång för varandra oavsett ålder.

Insats

Vi har under höstterminen 2016 börjat arbeta i tvärgrupper för att främja mötet mellan alla individer på förskolan, barn och pedagoger. Vi har delat in barnen i olika grupper över avdelningarna där vi erbjuder olika aktiviteter.

På gården arrangeras aktiviteter som exempelvis att måla vid staffli, vattenlek, dans, sagor samt sångstunder där yngre och äldre barn möts. Vi reflekterar kring hur vi benämner samt vilka förväntningar vi har på barnen utifrån deras ålder. Vi tänker på att benämna de yngre barnen som yngre istället för småbarnen och de äldre som äldre för att inte kategorisera barnen utifrån en viss ålder.

Vi tilltalar barnen med respekt och använder inte uttryck som exempelvis "lilla gumman" istället använder vi barnens namn eller begreppen kompis/kamrat.

Ansvarig

All personal på förskolan.

Datum när de ska vara klart

Vi kommer att arbeta kontinuerligt med våra insatser under 2016

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

På vår förskola har vi börjat kartlägga olika aspekter av likabehandling på en rad områden. I vissa fall är vi klara med kartläggningen och i andra fall pågår den fortfarande.

Pedagogerna på förskolan har genomfört barnintervjuer eller observationer i syfte att få en uppfattning kring hur barnen upplever sin förskola utifrån diskrimineringsgrunderna. Med det här kan vi få en bild av förskolans klimat samt pedagogernas förhållningssätt i den verksamhet som pågår.

Förskolan skall erbjuda barnen en trygg verksamhet därav har en kartläggning av förskolans omgivning gjorts. Pedagogerna har tillsammans i arbetslaget samt med barnen diskuterat vilka platser på förskolan som kan vara otrygga.

Sammanfattningsvis har vi arbetat utifrån dessa kartläggningsmetoder

- Öppna samtal kring värdegrund och etik

- Barnintervjuer
- Observationer
- Trygghetsvandringar
- Vi har sett över våra regler och rutiner
- Närvarande pedagoger

Vi har regelbundna och planerade samtal samt observationer med barnen enskilt eller i grupp för att på så sätt få fram hur barnen trivs på förskolan. Vi kan med det få information om stämningen i barngrupperna samt om eventuella händelser och upplevelser som barnen uppfattar som trakasserier eller kränkningar. På det här sättet får alla barn möjlighet att uttrycka sig.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning samt ålder.

Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

Vi tar tillvara vårdnadshavares synpunkter i det dagliga mötet.

Vi har fört öppna samtal kring värdegrund och etik med barnen. Vi har även genomfört barnintervjuer, observationer av barnen och trygghetsvandringar där barnen har varit delaktiga.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Vi reflekterar och diskuterar barnintervjuernas resultat samt det främjande och förebyggande arbetet och kartläggningen vi beskrivit i likabehandlingsplanen. Detta sker vid våra personalmöten på Gungan.

Resultat och analys

-
-
-

Förebyggande åtgärder

Säkra utrymmen på förskolan

Områden som berörs av åtgärd

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller

annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning samt ålder.

Mål och uppföljning

Barnen ska känna sig trygga på alla platser på förskolan såväl inomhus som utomhus. Inga trakasserier eller kränkningar ska få förekomma.

Åtgärd

Organisera oss för att få bättre översikt över otillgängliga platser och sträva efter att vara närvarande pedagoger i alla situationer.

Motivera åtgärd

Ansvarig

Samtliga pedagoger på förskolan.

Datum när det ska vara klart

Vi kommer att arbeta kontinuerligt med våra åtgärder under 2016.

Förändra regler och rutiner

Områden som berörs av åtgärd

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning samt ålder.

Mål och uppföljning

Barnen ska känna sig trygga och ha inflytande över rutiner i samband med toalettbesök. Inga trakasserier eller kränkningar ska få förekomma.

Åtgärd

Vi ändrar på våra rutiner och förhållningssätt och strävar efter att vara lyhörda för barnens åsikter.

Motivera åtgärd

.

Ansvarig

Samtliga pedagoger på förskolan.

Datum när det ska vara klart

Vi kommer att arbeta kontinuerligt med våra åtgärder under 2016.

Kränkningar under lek

Områden som berörs av åtgärd

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning samt ålder.

Mål och uppföljning

Barnen ska känna sig trygga i alla situationer på förskolan. Inga trakasserier eller kränkningar ska få förekomma.

Åtgärd

Vi pedagoger bör vara närvarande i ännu högre grad i barngruppen för att synliggöra och hantera situationer som kan leda till kränkningar mellan barnen.

Motivera åtgärd

Vi har upptäckt att det kan förekomma kränkningar mellan barnen när vi pedagoger inte är i deras omedelbara närhet.

Ansvarig

Samtliga pedagoger på förskolan.

Datum när det ska vara klart

Vi kommer att arbeta kontinuerligt med våra åtgärder under 2016.

Uppföljning och utvärdering av denna plan:

Ny nulägesanalys sker på _____ samt uppföljning av arbetet sker på regelbundna arbetslagsmöte under våren. Utvärderingen sker i juni 2016

Förskolan Gungan